

NVE

Begrunnelse for vedtak

Detaljplaner og konsesjonspliktige endringer for Bøylestad koblingsstasjon og 132 kV Bøylestad- Eyde

Froland og Arendal kommuner i Agder fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Glitre Nett AS
Referanse	202418297-25
Dato	04.07.2025
Ansvarlig	Anne Johanne Kråkenes
Saksbehandler	Jon Krogvold og Tor Carlsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

1	BAKGRUNN.....	2
2	HØRING OG INNKOMNE UTTALELSER	3
2.1	DETALJPLANENE HAR VÆRT PÅ HØRING	3
2.2	INNSPILL TIL DETALJPLANEN	3
3	NVES VURDERINGER AV ENDRINGER FRA KONSESJONEN.....	6
4	NVES VURDERINGER AV DETALJPLANEN	8
4.1	HVA VURDERER NVE?	8
4.2	DETALJPLANLEGGING AV AREALBRUK	8
4.2.1	<i>Arrondering og istandsetting</i>	<i>8</i>
4.2.2	<i>Ny adkomstvei til Bøylestad KS</i>	<i>8</i>
4.2.3	<i>Transport på private veier og eksisterende traktorveier</i>	<i>9</i>
4.2.4	<i>Transport i terreng utenfor eksisterende veier</i>	<i>10</i>
4.2.5	<i>Riggplasser</i>	<i>12</i>
4.3	NATURMANGFOLD	12
4.3.1	<i>Vurderinger etter naturmangfoldloven.....</i>	<i>12</i>
4.3.2	<i>Fremmede arter</i>	<i>12</i>
4.3.3	<i>Fugleavvisere og restriksjonsområde av hensyn til hekkende hønsehauk</i>	<i>13</i>
4.4	SKOGRYDDING, RESTRIKSJONSOMRÅDER FOR NATURMANGFOLD OG KAMUFLERINGSTILTAK	14
4.4.1	<i>Skogrydding i restriksjonsområder</i>	<i>14</i>
4.4.2	<i>Nye restriksjonsområder må inn i detaljplanen og arealbrukskartet.....</i>	<i>16</i>
4.4.3	<i>Kamufleringstiltak og skogrydding</i>	<i>16</i>
4.5	HENSYN TIL VASSDRAG	17
4.6	FORURENSNING OG SYREDANNENDE BERGARTER	18
4.7	FRILUFTSLIV	19
4.8	NATURFARE	19
4.9	KULTURMINNER	20
4.10	RIDESKOLEN	20

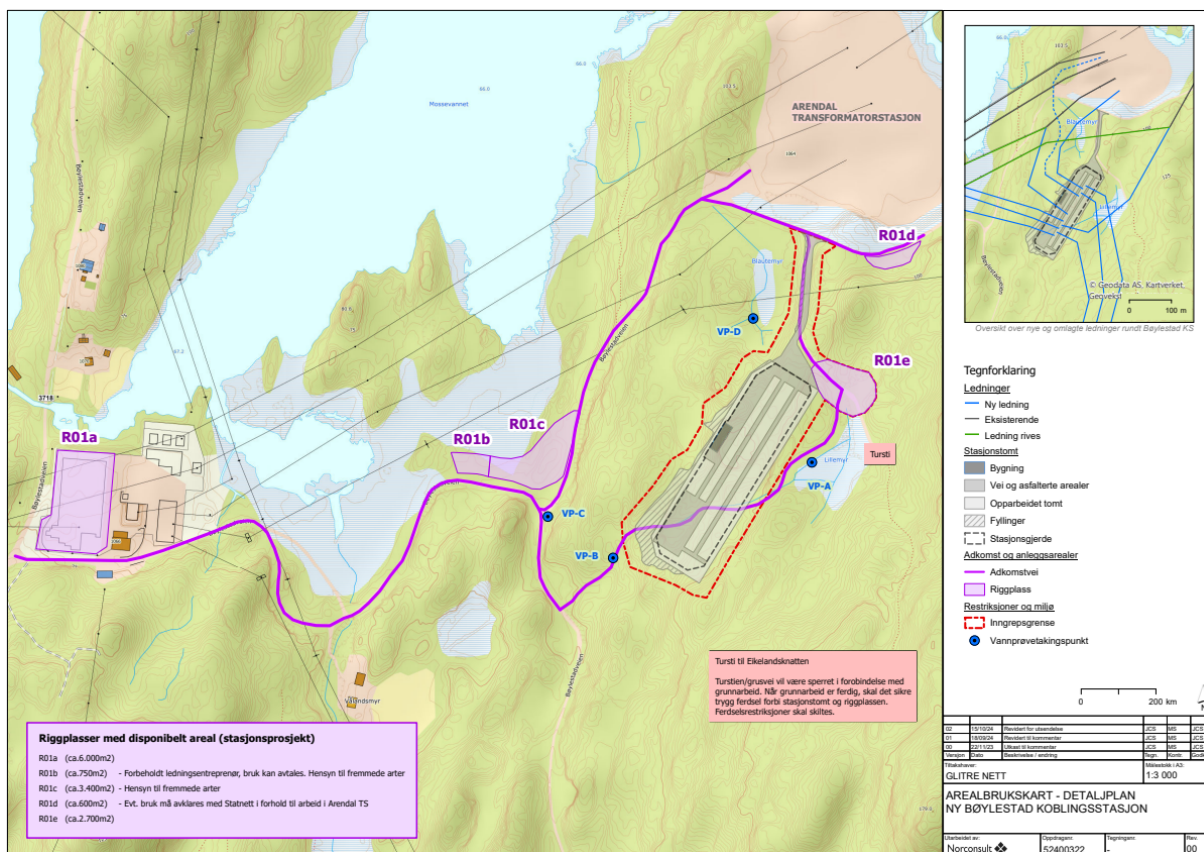
1 Bakgrunn

Den 02.04.2024 fikk Glitre Nett AS konsesjon fra NVE for å bygge Bøylestad koblingsstasjon (heretter Bøylestad KS) og en 10,8 kilometer lang 132 kV ledning mellom Bøylestad og Eyde i Froland og Arendal kommuner, Agder fylke. Konsesjonen ble gitt med bakgrunn i et forventet høyt kraftforbruk og et behov for å oppgradere strømmettet og bygge de nye anleggene for å kunne forsyne det planlagte forbruket.

Konsesjonsvedtaket ble påklaget til Energidepartementet (ED). ED fattet vedtak i klagesaken 31.01.2025. Klagen ble ikke tatt til følge, og NVEs konsesjonsvedtak ble opprettholdt.

Glitre Nett sendte inn detaljplaner for prosjektene den 28.02.2025. Detaljplanene inkluderer noen konsesjonspliktige endringer. Detaljplanene og de konsesjonspliktige endringene vil vedtas i hvert sitt dokument ^{1,2}, mens dette dokumentet beskriver bakgrunnen for vedtakene.

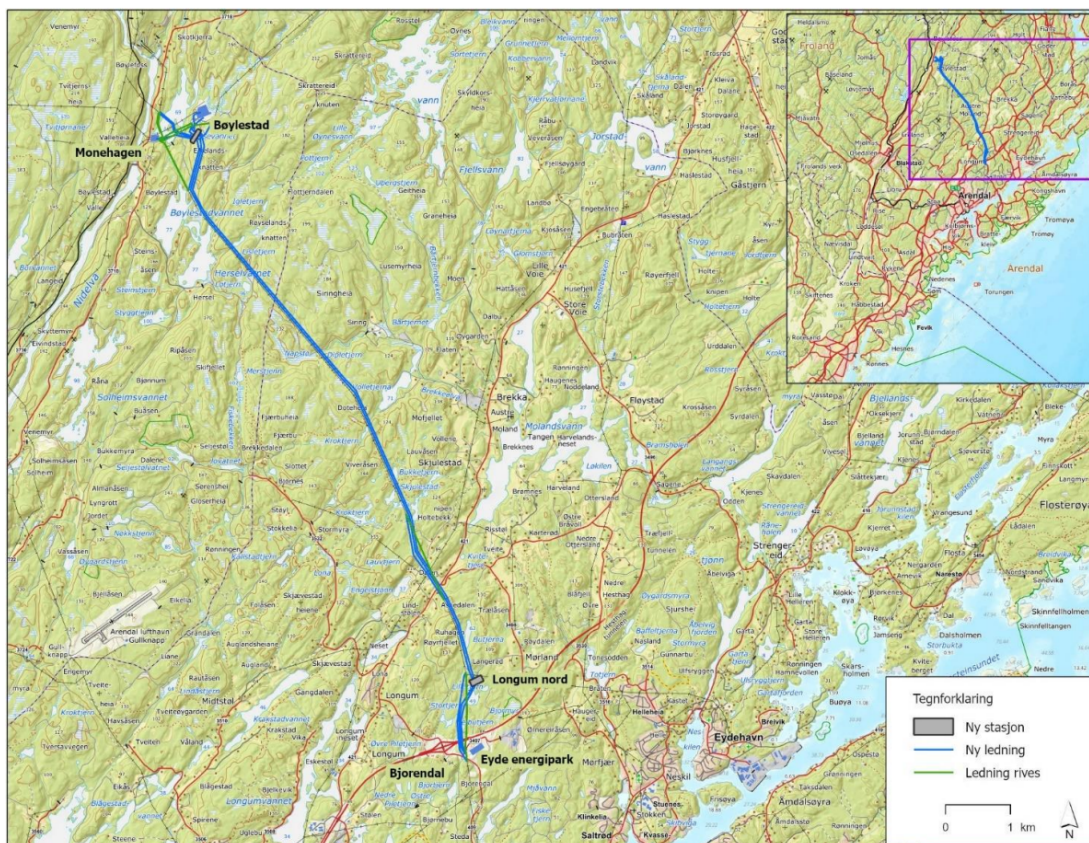
Detaljplanene for anleggene beskriver også planen for hvordan eksisterende ledning skal rives.

Figur 1 - Arealbrukskart Bøylestad koblingsstasjon. Kilde: detaljplan for Bøylestad koblingsstasjon.

¹ Vedtak detaljplan NVE ref.: 202418297-26

² Konsesjonsvedtak NVE ref.: 202119681-98 og 202119681-99

Figur 2 - Oversiktskart 132 kV Bøylestad-Eyde. Kilde: Detaljplan 132 kV Bøylestad-Eyde

2 Høring og innkomne uttalelser

2.1 Detaljplanene har vært på høring

I anleggskonsesjonen er det i vilkår nr. 10 blant annet satt krav om at «Glitre Nett skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere». I detaljplanen er det opplyst at partene er involvert gjennom digitale og fysiske møter.

NVE sendte detaljplanene for Bøylestad KS og 132 kV ledning Bøylestad-Eyde på høring 04.03.2025 til Arendal og Froland kommuner, grunneiere og rettighetshavere, Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune. Glitre Nett informerte grunneiere og rettighetshavere om høringen og fristen for å komme med innspill. Fristen for å komme med innspill til detaljplanen var 25.03.2025. Statsforvalteren i Agder og Arendal kommune fikk innvilget utsatt høringsfrist til henholdsvis 02.04.2025 og 04.04.2025.

2.2 Innspill til detaljplanen

Vi har mottatt fem uttalelser til detaljplanen. Innspillene som er relevante for detaljplanen, er sammenfattet nedenfor. Uttalelsene ble oversendt til konsesjonæren for kommentering, og deres kommentarer datert 27.05.25 er sammenfattet i kursiv under den aktuelle uttalelsen.

Agder fylkeskommune skriver i brev datert 26.03.2025 at de mener detaljplanen ivaretar forhold knyttet til vannmiljø, friluftsliv og arkeologi. De mener turstier med fordel kunne vært vist i detaljplankartet.

Glitre Nett kommenterer at det er satt krav til at entreprenør skal skaffe seg en oversikt over hvor stier og tråkk krysser anleggsområdet for å kunne forholde seg til friluftaktiviteter under bygging av anlegget, men at det ble valgt å ikke markere eksisterende stier og tråkk i detaljplankartet.

Statsforvalteren i Agder skriver i brev datert 03.04.2025 at det bør gjøres en geofaglig vurdering som dokumenterer sannsynligheten for at tiltakene langs 132 kV ledningen berører syredannende bergarter. I så fall må dette undersøkes nærmere av geolog og behandles etter forurensningsforskriften kap. 2-4 gjennom utarbeidelse av tiltaksplan som godkjennes av de berørte kommunene.

Videre skriver Statsforvalteren at de ikke har registrert en søknad om fritak fra kravet i vannressursloven § 11 om opprettholdelse av et begrenset vegetasjonsbelte langs vassdrag. De oppfordrer Glitre Nett om å sende slik søknad samlet for alle lokaliteter der det er behov for å fjerne vegetasjonsbeltet.

Videre skriver de at det bør presiseres at masser som kan inneholde fremmede arter eller spiredyktige deler av fremmede arter må håndteres for seg, og med tiltak som hindrer spredning av arten(e). Dette gjelder ved håndtering, lagring og endelig deponering. De mener det også bør vurderes aktiv revegetering i noen tilfeller for å unngå avrenning.

Statsforvalteren opplyser om at det er oppgitt to ulike restriksjonsperioder for restriksjonsområdet «Skjulestadlonene vei», og legger til grunn at den gjeldende restriksjonsperioden er 1.februar-31.juli.

Videre opplyser de om at mastepunkt 601 og 602 vil berøre/ gå gjennom naturtypelokaliteten ved Stortjern med «*gammel furuskog med gamle trær*». De ber om at arealbrukskart (kartblad 5) oppdateres med restriksjonsområdet og at detaljplanen, herunder kapittel 6.2 og tabell 6-1 oppdateres med hensiktsmessige restriksjoner. Detaljplan bør også oppdateres med redegjørelse av hvilke alternative avbøtende tiltak som er vurdert, og begrunnelse for valgte løsninger. De legger også til grunn at lokaliteten registrert med svært stor verdi ved Harekjæråsen (D), gammel fattig edellauvskog, ikke berøres, da denne ikke er omtalt i detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde.

Statsforvalteren oppgir at avbøtende tiltak som ble foreslått i konsesjonssøknadens miljørapport fra 2023 for naturtypen lågurveikeskog (VU) om å etablere tilstrekkelig høyde på ledningene slik at det ikke er behov for ryddebelte, ikke er innarbeidet i detaljplanens oversikt over restriksjoner. De mener derfor miljørapportens anbefaling om å ta særlig hensyn til naturverdier med stor og svært stor verdi, er ikke fulgt opp, og ber om at detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde oppdateres med vurderinger av avbøtende tiltak og begrunnelser for valgte løsninger.

Generelt savner de en arealoversikt som angir størrelser på de ulike naturlokalitetene som blir påvirket negativt, samt hvilke avbøtende tiltak som er vurdert, og begrunnelse for valgte løsninger.

Glitre Nett kommenterer at det ikke har vært behov for å undersøke syredannede bergarter i ledningstraseen ettersom tiltakene i grunnen vil være små.

Videre skriver Glitre Nett at detaljplanen er oppdatert med tekst om at det ikke er levert dispensasjonssøknad om hogst i kantsoner, men at dette vil gjøres.

Om fremmede arter skriver Glitre Nett at detaljplanen er oppdatert med en kryssreferanse til fremmede arter i kapittelet om massehåndtering.

Glitre Nett bekrefter at restriksjonsperioden ved Skjulestadlonene skal være 1.februar-31.juli.

Om Stortjern kommenterer Glitre Nett at området vil bli direkte berørt av tiltakene på Longum Nord som skal bygges. Byggingen av ledningen vil påvirke resterende areal av naturtypen Stortjern, i form av hogst. Om Harekjæråsen skriver Glitre Nett at store deler av naturtypen vil forringes, og at ledningen vil krysse store deler av de resterende arealene av naturtypen som ikke ligger innenfor godkjent reguleringsplanareal for industriområdet. Glitre Nett skriver at resterende areal av registrert naturtype skal legges inn som restriksjonsareal, at sårbar skog skal markeres fysisk i terrenget, og at det ikke skal hogges innenfor restriksjonsområdet.

Om KU og naturtypen lågurteikeskog har Glitre Nett vurdert at det ikke er mulig å gjennomføre de foreslåtte tiltakene i miljørapporten fra 2023. Glitre Nett har gått bort ifra disse tiltakene på grunn av økt synlighet, mer klimagassutslipp og at det viste seg at mastene måtte heves mer enn det som var mulig for å oppnå begrenset hogst i de berørte naturtypene.

Glitre Nett har i kommentarene til høringsuttalelsene oppgitt berørt areal på naturtypene.

Arendal kommune skriver i brev datert 04.04.2025 at dersom det skal være arbeid på lørdager og søndager, eller i ferier er det viktig at disse dagene også får krav omkring tungtransport for å unngå konflikt med rideskolen på Siring stall. Videre ønsker kommunen en vurdering av videreføring av anleggsveier til turvei/sti for et mer sammenhengende turveinett, og ønsker eksisterende turveier inntegnet på kartet. Kommunen ønsker også en avklaring med konsesjonær hva gjelder bruk av eksisterende tursti inn til ny stasjon ved Longum nord. Videre mener kommunen at Bjormyr naturreservat bør markeres i kartet. Kommunen skriver videre at en av anleggsveiene berører et område kommunen har merket innenfor tema ROS – unntatt offentlighet. Kommunen ber om at Glitre Nett kontakter beredskapskoordinator for å drøfte nærmere.

Glitre Nett kommenterer at restriksjonsperioden er oppdatert for også å gjelde helger og helligdager. Videre kommenterer Glitre Nett at det ikke er planer for å bygge nye veier, men at utbedring av eksisterende veier vil kunne gagne friluftsutøvere senere. Om eksisterende tursti inn mot ny stasjon ved Longum nord skriver Glitre Nett at detaljplanen vil oppdateres med en ny restriksjonstekst for å sikre trygg ferdsel på turveien. Om Bjormyr naturreservat skriver Glitre Nett at anleggsarbeidet ikke vil berøre reservatet. Glitre Nett har hatt dialog med beredskapskoordinator for å drøfte saken nærmere. Glitre Nett vil drøfte behov for konkrete tiltak videre med ansvarlig for drift av området.

Olav Austenå skriver i brev datert 23.03.2025 at han er grunneier på veiene som i detaljplankartet er merket med NO1, NO2 og NO3. Han skriver at veiene ikke har bæreevne eller bredde til tyngre kjøretøy, og mener det må fremgå av detaljplanen at veien kun kan brukes til transport med ATV. Han skriver at veiene må holdes fremkommelig.

Glitre Nett kommenterer at detaljplanen oppdateres med informasjon om at kun lettere kjøretøy skal bruke veiene omtalt av Austenå, men at veien i kortere perioder må stenges av hensyn til personsikkerhet.

Ann-Kari Heier og Svein R Bøylestad som henholdsvis styreleder i Bøylestad Energipark AS og grunneier, skriver i brev datert 21.03.2025 at de ønsker å holdes orientert om prosjektets fremdrift. Dette er fordi den planlagte koblingsstasjonen og deler av den planlagte 132 kV ledningen, befinner seg i planområdet der Bøylestad Energipark i løpet av våren 2025 forventer å melde oppstart av detaljregulering av området.

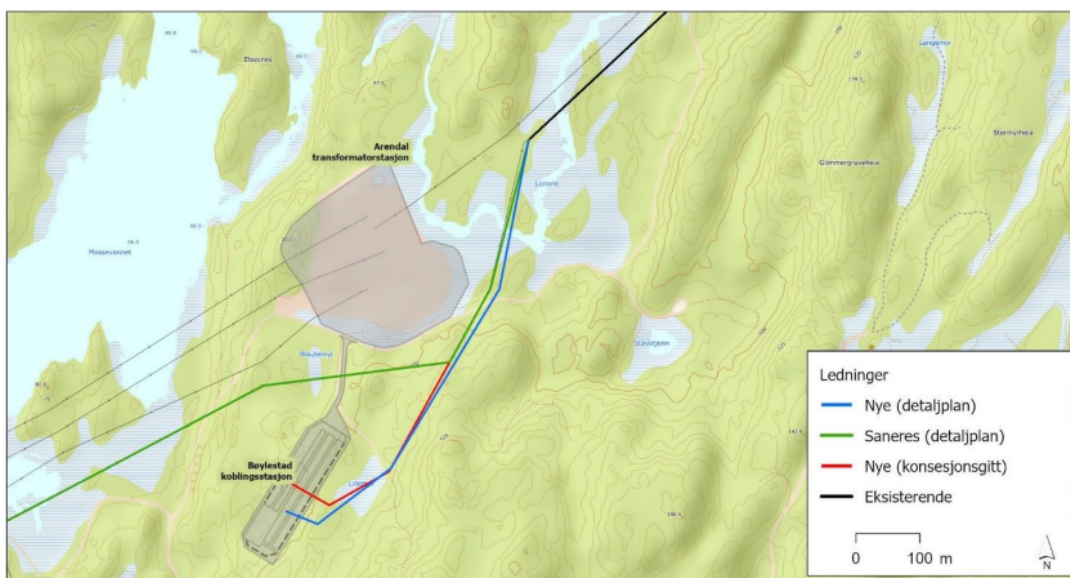
Glitre Nett skriver at det er dialog med Bøylestad Energipark for å koordinere status på prosjektet.

3 NVEs vurderinger av endringer fra konsesjonen

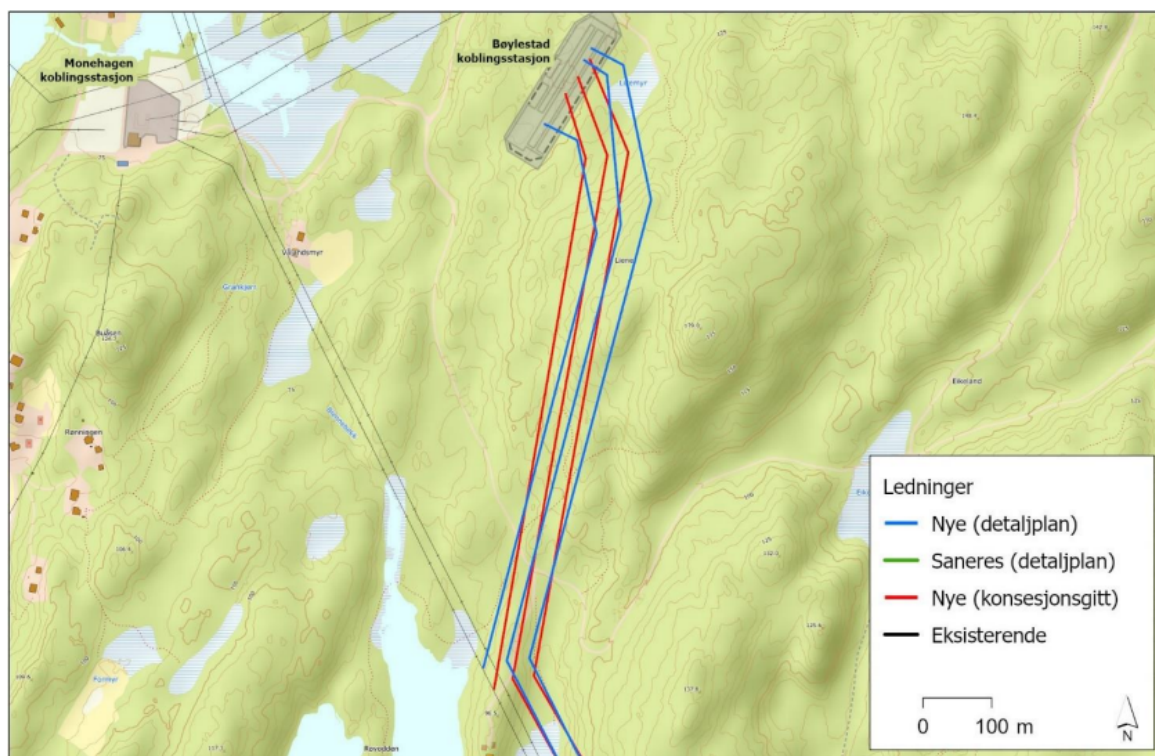
I kapittel 3 i detaljplanen for Bøylestad KS har dere søkt om konsesjonsendring for en mindre justering av plasseringen av koblingsstasjonen. Dere oppgir at endringene ikke berører nye grunneiere og fører ikke til vesentlig endring i miljøforhold. Endringene vil kunne redusere risiko for avrenning fra sulfidholdig masse. En revidert tiltaksplan er utarbeidet for justert plassering, og dette er godkjent av Froland kommune. Etter NVEs vurdering vil ikke ny arealbruk utenfor konsesjonsgrensen gitt i konsesjon av 09.02.2024, medføre andre landskaps- eller miljømessige konsekvenser enn de som lå til grunn for vedtaket. Vi konstaterer at dere har fått godkjent endringene av grunneier. Vi har ellers ingen merknader til justeringene. Vi vil utstede en ny anleggskonsesjon med oppdatert kart for Bøylestad KS³.

I kapittel 3 i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde beskriver dere endringer av traseer ved Holt-Monehagen, Bøylestad sørover og justeringer ved Longum Nord koblingsstasjon, se figur 3, 4 og 5 nedenfor. Endringene er visualisert sammenlignet med traseene som lå til grunn for konsesjonen av 09.02.2024. Dere oppgir at endringene ikke vurderes å utløse endrede konsekvenser for landskap, miljø eller samfunnsinteresser. De berører heller ikke nye eiendommer.

Figur 3 - Endringer fra konsesjon ved Holt-Monehagen vist med blå streker. Kilde: Detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde

³ NVE ref.: 202119681-98

Figur 4 - Endringer fra konsesjon ved Bøylestad og sørover, vist med blå streker. Kilde: Detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde

Figur 5 - Endringer fra konsesjon ved Longum nord, vist med blå streker. Kilde: Detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde

NVE konstaterer at endringene ikke berører nye eiendommer eller restriksjonsområder, og kan ikke se at de mindre justeringene vil medføre andre landskaps- eller miljømessige konsekvenser enn de som lå til grunn for vedtaket. Vår konklusjon er derfor at endringene er innenfor rammen av konsesjonen gitt 09.02.2024.

Videre viser vi til vurderingene om behovet for fuglemerking, ref. kapittel [4.3.3](#) i dette dokumentet. Vi vil utstede en ny anleggskonsesjon der det ikke er krav om fuglemerking av ledningene over strekningene Engelstjønn og Dalen⁴.

4 NVEs vurderinger av detaljplanen

4.1 Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonær tar hensyn til miljø og landskap når anlegget bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonen. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparter ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener er beskrevet på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet innspill til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

4.2 Detaljplanlegging av arealbruk

I anleggskonsesjonen ble det gitt tillatelse til å etablere permanente anleggsveier, riggplasser og masselager. I tillegg til permanent arealbruk er det behov for midlertidig arealbruk som kjørespor. Både permanent og midlertidig arealbruk er vist i detaljplankart.

Godkjenningen gis under forutsetning av at midlertidig arealbruk tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk.

Når det gjelder arbeidene med å rive eksisterende og midlertidige ledninger, legger NVE til grunn at dere følger samme prinsipper for opprydding og istandsetting som for bygging av anlegget. Vi legger også til grunn at rivingen ikke medfører ny arealbruk utover det som er beskrevet i detaljplan.

NVE mener at detaljplanen beskriver den planlagte arealbruken på en god måte. Vi minner om at planen inkludert arealbruken ikke kan fravikes uten avklaring med NVE.

4.2.1 Arrondering og istandsetting

I anleggskonsesjonen er det stilt krav om at dere skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget er satt i drift.

NVE mener det er positivt at dere skal legge vår veileder for terrengbehandling til grunn for anleggsarbeidet. NVE mener ellers at detaljplanen beskriver prinsipper som gir et godt utgangspunkt for god arrondering og istandsetting av arealene.

4.2.2 Ny adkomstvei til Bøylestad KS

I konsesjonen er det blant annet gitt tillatelse til å bygge følgende i forbindelse inn til Bøylestad KS:

En ca. 140 meter lang permanent adkomstvei fra eksisterende grusvei forbi Arendal transformatorstasjon inn til Bøylestad koblingsstasjon. Veibredde skal være ca. 6 meter. 90 meter av veitraseen er oppgradering av eksisterende skogsvei. Ca. 50 meter er ny vei.

I detaljplanen for Bøylestad KS kapittel 5.1 skriver dere at *eksisterende traktorvei inn mot stasjonstomt vil oppgraderes. Det vil etableres en ny vei på ca. 6 m bredde (skulder-skulder), ca. 5 m*

⁴ NVE re.: 202119681-99

asfaltert veibredde, med fjellskjæring og grøft mot øst og fylling avsluttet med betongmur med bruk av stående bordkledning mot vest.

NVE konstaterer at dere selv beskriver at dere iverksetter tiltak for å hindre partikkelavrenning til bekken som legges under den nye adkomstveien. Etter NVEs vurdering vil programmet for vannovervåkingen være egnet for å kunne fange opp et eventuelt behov for å iverksette tiltak mot partikkelavrenning. NVE legger derfor til grunn at dere følger opp tiltak mot partikkelavrenning ved behov.

NVE bemerker at veien skal krysse bekken, og legger til grunn at dere avklarer behov for eventuelle tillatelser etter annet lovverk i forbindelse med tiltak i vassdrag, se kapittel 4.5. Ut over dette mener NVE detaljplanen på en god måte beskriver etableringen og aktuelle tiltak i forbindelse med bygging av ny adkomstvei til Bøylestad KS.

4.2.3 Transport på private veier og eksisterende traktorveier

I konsesjonens post nr. 10 om detaljplan er det i tillegg satt vilkår om at dere i detaljplan skal beskrive og drøfte:

hvilke permanente kjørespor Glitre Nett skal etablere

og

lengde, utforming og begrunnelse for permanente kjørespor

I detaljplanen til 132 kV Bøylestad-Eyde kapittel 4.4. om permanente kjørespor skriver dere at

Glitre Nett fikk konsesjon for permanente terrengforsterkede kjørespor inn til vinkelpunkter. I forbindelse med utarbeidelse av detaljplan er det utført en nærmere anleggsplanlegging og dialog med utførende entreprenør. Det vil ikke være behov for etablering av sammenhengende terrengforsterkede kjørespor, men de omsøkte traséene vil kunne benyttes til terrengkjøring.

Videre er det skrevet i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde at

fra offentlig vei og inn til ledningstraseene vil det bli benyttet både eksisterende bilveier og traktorveier. Disse vil i utgangspunktet bli benyttet med den standard de har i dag. Glitre Nett tar likevel høyde for at man på enkelte partier må gjøre mindre tiltak som tilføring av slitelag, vegetasjonsrydding, rensk av grøft eller bytting av stikkrenner/kulverter. Tiltakene har blitt fremlagt for landbrukssjef i Froland og Arendal kommuner som konkluderte at tiltakene er av en slik art at de ikke er søknadspliktig etter landbruksveiloven.

NVE presiserer at dere ikke har fått konsesjon til permanente terrengforsterkede kjørespor, se NVEs vurderinger i kapittel 3.13 *Anleggsveier og anleggsområder* i bakgrunn for vedtak av 09.02.2024⁵. Det ble imidlertid presisert at dere i detaljplanen måtte avklare behovet for permanente kjørespor, og at dette eventuelt måtte omsøkes i detaljplanen.

For byggingen av kraftledningen mellom Bøylestad og Eyde skriver dere at det vil være nødvendig å transportere gravemaskin og annet utstyr ut i terrenget, inn til og langs ledningstraseen. Dere har rett til å ta dere fram i kraftledningstraséen innenfor rettighetsbeltet. I tillegg planlegger dere å bruke eksisterende veier og kjørespor fram til rettighetsbeltet, men det er også behov for noe transport i terrenget utenfor eksisterende veier/kjørespor.

⁵ NVE ref.: 202119681-81

NVE konstaterer at vi ikke har mottatt noe søknad om etablering av nye permanente veier/kjørespor. Dersom eksisterende traktorveier og kjørespor må terrengforsterkes, anser vi dette som et permanent tiltak som må omsøkes til NVE. I kapittel 4.4. i detaljplanen, skriver dere selv at det ikke vil være behov for nye terrengforsterkede kjørespor. Vi legger derfor til grunn for vedtaket at dere ikke skal gjennomføre terrengforsterkning av eksisterende veier eller kjørespor.

Olav Austenå har i sin høringsuttalelse opplyst om at hans veier (N01, N02 og N03) ikke har bæreevne til tyngre kjøretøy, og at han mener veiene må holdes fremkommelige. Dere skriver i deres kommentarer til høringsuttalelsen at det kun skal brukes lettere kjøretøy på veiene, og at detaljplanen er oppdatert med informasjon om dette. Dere skriver også at vei N01, N02 og N03 kan måtte stenges i kortere perioder av hensyn til personsikkerhet.

NVE konstaterer at dere skriver at eksisterende veier ikke skal utbedres på en slik måte at de medfører standardheving etter annet lovverk. Vi legger derfor til grunn for vedtaket at det ikke blir behov for arealbruk utover det som er beskrevet i detaljplanen og kartfestet i detaljplankartet. Dersom det blir behov for endringer/utvidelser av arealbruken utover det som legges til grunn for dette vedtaket, må endringene avklares med NVE før arbeidet med den aktuelle endringen kan begynne. Hvis det blir behov for standardheving, må dette avklares med rette myndighet.

NVE forutsetter at dere sikrer god dialog med grunneiere/rettighetshavere om bruk av veier og eventuelle perioder for stenging av veier.

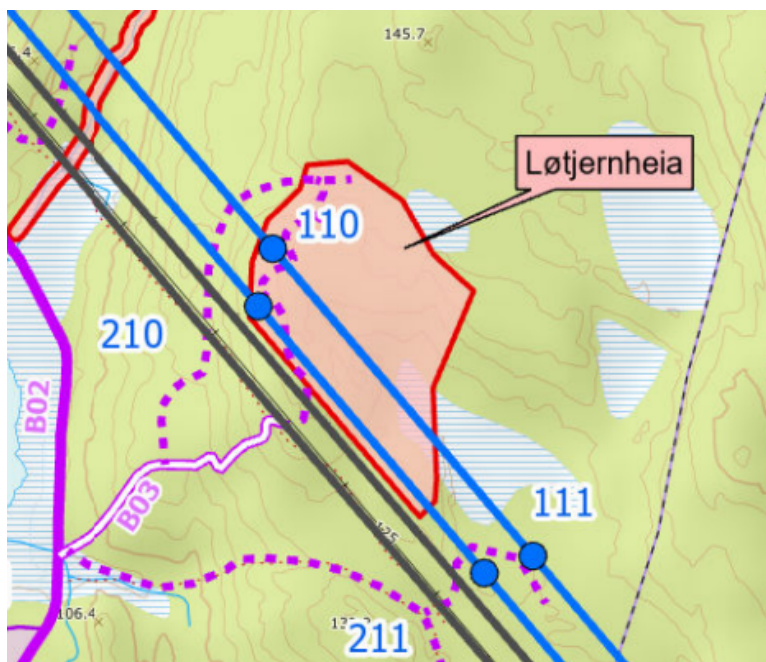
Utover dette mener NVE at detaljplanene har gode beskrivelser av hvordan bruken av private veier og eksisterende traktorveier/kjørespor skal foregå.

4.2.4 Transport i terreng utenfor eksisterende veier

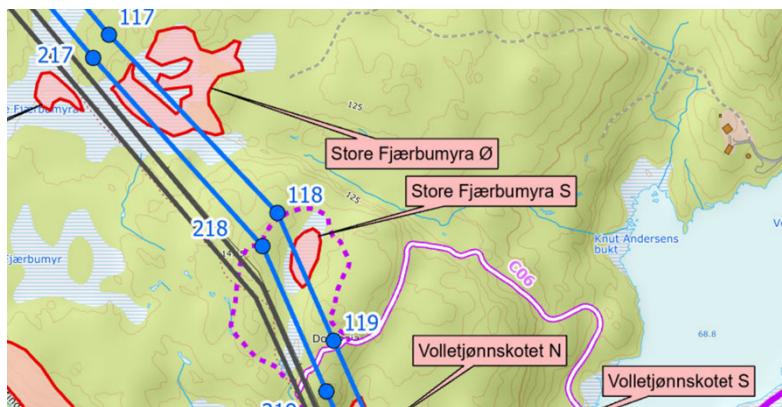
Terrengtransport er beskrevet i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde kapittel 6.3.2, og terrengtraseer der det vil bli kjørespor, er merket i detaljplankartet. Dere har søkt om korridorer for kjørespor. Dere beskriver i detaljplanen at terrengkjøring kan foregå innenfor en korridor på 50 meter på hver side av de inntegnede terrengtraseene. NVE bemerker at korridorene ikke er tegnet inn på detaljplankartet.

NVEs erfaring er at det i anleggsfasen ofte blir nødvendig å justere tidligere godkjente traseer for kjørespor, fordi det er først når anleggsarbeidene er i gang, at entreprenøren og de som jobber med prosjektet, blir kjent med terrenget. Da er det lettere å vurdere hvilke traseer som gir minst inngrep og terrengskader innenfor en definert korridor, framfor å søke om å få godkjent spesifikke traseer for kjørespor før anleggsfasen starter. NVE godkjenner de omsøkte korridorene for kjørespor, men vil stille som vilkår at terrengkjøringen innenfor korridoren skal foregå i én trasé, og at korridorene må tegnes inn på detaljplankartet. Vi forutsetter at dere innenfor korridoren bruker det kjøresporet som gir færrest mulig negative virkninger i terrenget. Dersom det er nødvendig å justere korridoren ut over det som er godkjent, må dere avklare dette med NVE.

Videre mener NVE at det ikke blir sannsynliggjort behovet for alle inntegnede kjørespor ved lokalitetene Løtjernheia og Store Fjærbumyra S, se figurer under. NVE mener det er viktig å begrense terrengkjøring for å minimere inngrep, særskilt ved og i viktige naturtyper. Vi legger derfor til grunn at dere skal begrense terrengkjøring i disse områdene til den traseen som gir minst negative virkninger.

Figur 6. Løtjernheia restriksjonsområde. Eksempel på to kjøretraseer (rosa stiplede linjer) til samme anleggsområde. Vi legger til grunn at dere velger den traseen som gir minst negative virkninger. Kilde: Detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde.

Figur 7. Restriksjonsområdene Store Fjærbumyra Ø og S og Volletjønnskotet N. Eksempel på to kjøretraseer (rosa stiplede linjer) til samme anleggsområde. Vi legger til grunn at dere velger den traseen som gir minst negative virkninger. Kilde: Detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde.

Siden rettighetsbeltet i ledningstraseen krysser igjennom restriksjonsområder, oppfordrer vi dere til å være forsiktige ved kjøring i rettighetsbeltet der det er tegnet inn restriksjonsområder. Vi minner i den sammenheng om naturmangfoldlovens § 9 og 12 om føre-var-prinsippet og om at dere må velge de mest miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå og begrense skader på naturmangfoldet.

Dere skriver i tabell 6-1 i detaljplanen at ryddegaten langs flere av restriksjonsområdene skal merkes av fysisk i terrenget. NVE mener dette er positivt, men minner om at dere ikke bør bruke typer av fysisk sikring som går i oppløsning og ender opp som plastforsøpling i terrenget, og at sikringen bør inspiseres jevnlig. Det er en fordel om merkingen kan registreres i maskinenes kartsystem.

4.2.5 Riggplasser

Riggplassene som dere planlegger å bruke i anleggsarbeidet er vist i detaljplankartene for 132 kV Bøylestad-Eyde og Bøylestad KS, og detaljplanene beskriver krav og føringer for istandsetting for riggplasser.

Dere har i detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde skrevet at *i tillegg til kartfestede riggplasser på arealbrukskartet, må det tas høyde for at anleggsarbeid også vil kunne ta i bruk mindre ikke-kartfestede arealer langs omsøkte private veier, traktorveier og i ledningstraseen. Dette kan dreie seg om midlertidige lunningsplasser for tømmer og kortvarig lagring av materiell/utsyr. Dette vil i så fall dreie seg om å ta i bruk små naturlige arealer uten behov for opparbeidelse.*

I den sammenheng minner vi om at dere generelt ikke kan fravike arealbruken som beskrives på arealbrukskartet. Dersom dere ser behov for endringer under bygging av anlegget, må endringer avklares med NVE før tiltaket kan gjennomføres. Når riggplassene opparbeides og istandsettes, legger NVE til grunn at dere følger prinsippene i vår veileder for terrengbehandling. Riggplasser er som hovedregel midlertidig arealbruk og skal tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk.

Etter NVEs vurdering inneholder detaljplanene gode beskrivelser av prinsipper for etablering og tilbakeføring av riggplassene.

4.3 Naturmangfold

4.3.1 Vurderinger etter naturmangfoldloven

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak».⁶ I arbeidet med detaljplanen har dere på nytt gått gjennom offentlige databaser som naturbase og artsdatabank sommeren 2024. NVE har bekreftet disse opplysningene med egne søk i databaser som Naturbase og Artsdatabanken den 08.05.2025. Vi mener vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

I anleggskonsesjonen er det satt flere vilkår som gjelder naturmangfold, inkludert hensynet til hekkende hønsheauk og merking av ledninger. I avsnittene nedenfor vurderer vi de aktuelle vilkårene.

4.3.2 Fremmede arter

I konsesjonens post nr. 10 om detaljplan er det satt vilkår om at konsesjonær i detaljplanen skal beskrive og drøfte

hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres for å hindre spredning av fremmede arter

Dere omtaler fremmede arter i kapittel 6.7. i begge detaljplanene. Dere skriver at ved bruk av riggplasser hvor det er påvist fremmede arter, skal det utarbeides en plan for arbeidene som skal beskrive hvordan dere skal unngå spredning av fremmede arter. Dere skriver videre at planen skal utarbeides av en med kompetanse innenfor spredning av fremmede arter.

NVE konstaterer at dere ikke har utarbeidet en plan for *hvordan anleggsarbeidene skal gjennomføres for å hindre spredning av fremmede arter*, og detaljplanene ikke beskriver konkret

⁶ NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 09.02.2024, NVE-ref.: 202119681-81

hvilke tiltak dere skal gjennomføre for å hindre spredning av fremmede arter. I detaljplanene har dere imidlertid oppgitt noen prinsipper for hvordan fremmede arter kan håndteres i forbindelse med anleggsarbeid.

Det er viktig at dere planlegger anleggsarbeidet slik at dere unngår å spre fremmede arter.⁷ Når jordmasser flyttes, kan disse artene spres uten at dere er klar over det. Samtidig kan blottlegging av organisk jord gi økt risiko for etablering av fremmede arter, selv om dere følger prinsippene oppgitt i detaljplanenes kapittel 6.7. For at dere skal unngå å spre fremmede arter, må dere ha kartlagt disse artene for de områdene som vil bli berørt av anleggsarbeidet. Like viktig er det at dere treffer nødvendige tiltak dersom dere avdekker nye funn av fremmede arter under anleggsarbeidene.

Vi legger til grunn at dere gjennomfører nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24. Vi støtter oss til deres vurderinger om at dere følger opp med en konkret plan dersom riggområder med fremmede arter skal tas i bruk. Vi legger til grunn at det samme vil gjelde om dere påviser fremmede arter andre steder i anleggene.

4.3.3 Fugleavvisere og restriksjonsområde av hensyn til hekkende hønsehauk

Fugleavvisere

I anleggskonsesjonens vilkår 14 om merking for fugl står det følgende:

Kraftledningene skal merkes med fugleavvisere der hvor de krysser over Mossevatnet, Bukketjern, Ringletjønn, Skjulestadlonene, Engelstjønn og Dalen. Merkingen skal beskrives i detaljplanen.

I sammenheng med utformingen av detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde, har dere fått gjennomført en ornitologisk vurdering av behovet for fuglemerking på strekningene gitt i konsesjonsvilkåret. Den ornitologiske vurderingen konkluderer med at strekningene skal merkes med fugleavvisere i form av «grisehaler» på topplinene, ettersom det ifølge rapporten er disse ledningene fugl har størst risiko for å kolliderer med. Den ornitologiske vurderingen konkluderer imidlertid med at linene ved Engelstjønn og Dalen vil spenne nokså høyt over bakkenivå i forhold til det som finnes av åpent vannspeil og våtmark i området, og at ledningsspennene ikke vil se ut til å komme i konflikt med noen direkte innflyvningsruter til vann og våtmark. Derfor er det ikke nødvendig med linemerking på disse strekkene.

NVE konstaterer at det i konsesjonen av 09.02.2024 fremkommer at dere *skal* installere fuglemerking på strekkene Engelstjønn og Dalen. NVE legger imidlertid til grunn at det har blitt gjort en ornitologisk vurdering som sannsynliggjør at det ikke er behov for fuglemerking på disse strekkene. NVE støtter oss til vurderingen, men konstaterer at dette innebærer en endring av konsesjonen. NVE vil derfor utstede en ny konsesjon⁸ der det ikke er krav om fuglemerking av ledningene over strekningene Engelstjønn og Dalen, ref. [kapittel 3](#) i dette dokumentet om konsesjonsendringer.

Restriksjonsområde av hensyn til hekkende hønsehauk

I konsesjonsvilkår 10 punkt 5 står det i tillegg at dere i detaljplanen skal beskrive og drøfte:

⁷[Forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 24.](#)

⁸ NVE ref.: 202119681-99

hvordan anleggsarbeidene (inkludert f.eks. transport til fots og flyving med helikopter eller drone) skal gjennomføres uten å forstyrre hekkende hønehaug. Planen skal legge føringer for anleggsarbeid innenfor 500 meter avstand fra aktive reirlokalteter. Planen skal også beskrive hvordan vedlikeholds- og skjøtselsarbeid i driftsfasen skal gjennomføres for å ivareta hensynet til hekkende hønehaug.

NVE konstaterer at dere i forbindelse med utarbeidelsen av detaljplanen har fått gjennomført en ornitologisk vurdering av tiltak som skal ivareta vilkåret. Tiltakene er beskrevet i detaljplanen for ledningen kapittel 4.10. Statsforvalteren kommenterer at dere i detaljplankartet har brukt 1.februar-31.juli som restriksjonsområde, mens dere i detaljplanen bruker 1.mars-31.juli. NVE konstaterer at dere i kommentaren til uttalelsen presiserer at gjeldende restriksjonsperiode er fra 1.februar til 31.juli. Vi legger derfor til grunn for vedtaket at det er denne tidsperioden som er gjeldende for restriksjonene.

Når det gjelder tiltakene dere foreslår, mener NVE disse oppfyller vilkåret. Vi støtter oss til at dere vil håndtere konsesjonsvilkåret som en del av deres internkontrollsystem for landskap og miljø under driftsfasen. Samlet danner detaljplanen et godt grunnlag for å ivareta hekkende hønehaug under bygging og drift av anlegget.

4.4 Skogrydding, restriksjonsområder for naturmangfold og kamufleringstiltak

Konsesjonens punkt 13 stiller følgende krav om skogrydding:

For å dempe direkte innsyn til kraftledningstraseen og ivareta hensynet til naturmangfoldet skal skogrydding begrenses så langt det vurderes som hensiktsmessig. Gjensetting av vegetasjon bør prioriteres på de strekningene hvor traseen krysser viktige naturtyper, der det er satt vilkår om kamuflerende tiltak og i krysningspunkter med vei og merkede turstier. Spesielt gjelder dette strekningen mellom Engelstjønn og Askedalen. Gjennomføring av skogrydding, og besparelse av liggende død ved i alle sårbare naturtyper ledningstraseen påvirker, skal omtales i detaljplanen.

I detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde er prinsipper for skogrydding omtalt i kapittel 6.5. NVE bemerker positivt at dere skal legge til grunn prinsipper omtalt i «NVEs veileder om skogrydding i kraftledningstraseer»⁹ som verktøy i forbindelse med skogryddingen. Dere opplyser om at dere skal utarbeide en hogstplan.

Vi konstaterer videre at dere har satt visse typer føringer for hogst i restriksjonsområdene listet opp i detaljplanens kapittel 6.2, blant annet nullhogstområder. Restriksjonsområdene er tegnet inn i detaljplankartet for 132 kV Bøylestad-Eyde. Dere oppgir at restriksjonsområdene er geografiske områder som krever særskilt hensyn eller hvor det stilles restriksjoner, og alt anleggsarbeid skal følge restriksjonene.

4.4.1 Skogrydding i restriksjonsområder

Dere har i kapittel 4.1 i detaljplan for ledningen beskrevet det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. Det fremgår her at det er registrert to nye funn i ledningstraseen ved Løtjern etter at konsesjon ble søkt. Dette gjelder to rødlistede arter; blomsterstry (VU) og sinoberbille (NT). Dere beskriver at hogst i ledningstraseen vil kunne påvirke disse artene ved fjerning av habitat, hovedsakelig eiketrær.

⁹[NVE Veileder Nr. 2/2016 Skogrydding i kraftledningstraseer.](#)

Det er i detaljplanen lagt inn restriksjonsområde for å redusere evt. negative konsekvenser for disse artene.

Utover restriksjonsområdet basert på de nye funnene i Løtjernheia, definerer detaljplanen en rekke andre restriksjoner knyttet til kartlagte naturtyper med sårbar skog. Detaljplanen gir likevel åpning for å gjennomføre sikringshogst og begrenset hogst i disse områdene dersom nødvendig.

NVE konstaterer at kunnskapsgrunnlaget viser et potensiale for verdifullt biologisk mangfold i og langs ledningstraseen. Vi konstaterer at Statsforvalteren i sin høringsuttalelse bemerker det samme. NVE mener derfor at det foreligger et særlig grunnlag for å utøve skånsom hogst og vegetasjonsrydding i restriksjonsområdene for å ivareta eksisterende habitater så langt som mulig. NVE oppfatter generelt at det i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde stedvis er gitt lite klare føringer for hvordan hogst i restriksjonsområdene skal gjennomføres for å ivareta de eksisterende biologiske verdiene. Dere beskriver noen overordnede føringer for hogst i sårbar skog i restriksjonsområder i tabell 6-1, blant annet med følgende formuleringer:

Sårbar skog. Ingen hogst utenfor ryddegate, sikringshogst kan gjennomføres etter nærmere vurdering av Glitre Nett. Grense til ryddegaten merkes fysisk i terreng. Innenfor ryddegate er det registrert null hogst, hogst forsøkes unngått.

Som avbøtende tiltak i Løtjernheia skriver dere i detaljplanens tabell 6-1 at

eiketrær skal bevares så langt som mulig, evt. toppkappes. Eiketrær som felles skal kvistes og stables i kanten av ryddegaten.

NVE mener det er positivt at dere skal lage en hogstplan før gjennomføringen av tiltaket. NVE støtter oss også på at det innenfor ryddegaten til restriksjonsområder iht. tabell 6-1, ikke skal gjennomføres hogst. Vi støtter også at eiketrær i Løtjernheia må bevares der det er mulig, eventuelt toppkappes. Hvilke trær som kan bevares, toppkappes eller som må hogges i restriksjonsområdene, bør etter NVEs syn avgjøres av personell med relevant fagkyndig kompetanse, slik at habitat og naturverdier best kan ivaretas.

Videre skriver dere at nullhogstområdene er områder basert på teoretiske beregninger. NVE konstaterer at det ikke er kartfestet hvor disse nullhogstområdene skal være. Vi vil derfor stille som vilkår for godkjenningen at dere i samråd med relevant fagkyndig kompetanse skal utarbeide hogstplanen med klare prinsipper for hogst i restriksjonsområdene. Hogstplanen skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidene begynner. Hogstplanen skal inneholde tydelige prinsipper for hvilke trær som skal stå, prinsipper for hvilke som kan hogges eller toppkappes, og dermed hvordan dere kan ivareta eiketrær og sårbar skog som ikke kommer i konflikt med bygging og drift av ledningen.

Hogstplanen skal vise nullhogstområdene i et oppdatert detaljplankart.

Ut fra et biologisk perspektiv er det positivt at felt virke ligger igjen i kraftledningstraseen, da død ved er et viktig levested for mange arter. Vi registrerer at dere for restriksjonsområdet Løtjernheia skriver at felt virke skal stables. Vi mener det er mulig å midlertidig stable virke som skal fraktes ut, men virke som skal bli liggende igjen skal ikke stables, men legges bakkenært og assortert i kraftledningstraseen for å sikre nedbrytning og for å fungere som habitat for biologisk mangfold.

NVE viser i denne sammenheng til kapittel 6.5 «felling og opprydding» i vår veileder for skogrydding i kraftledningstraseer, og legger til grunn at dere bruker denne som veiledningen for håndtering av felt virke. Ellers forventer NVE at prinsippene i hogstplanen inkluderes i deres internkontrollsystem (IK-energi) for dette prosjektet, slik at temaet også ivaretas i driftsfasen av ledningen.

4.4.2 Nye restriksjonsområder må inn i detaljplanen og arealbrukskartet

Statsforvalteren i Agder opplyser at mastepunkt 601 og 602 vil berøre/ gå gjennom naturtypelokaliteten ved Stortjern med «*gammel furuskog med gamle trær*». De ber om at arealbrukskart (kartblad 5) oppdateres med restriksjonsområdet og at detaljplanen, herunder kapittel 6.2 og tabell 6-1 oppdateres med hensiktsmessige restriksjoner. Detaljplanen bør også oppdateres med redegjørelse av hvilke alternative avbøtende tiltak som er vurdert, og begrunnelse for valgte løsninger. De legger også til grunn at lokalitet registrert med svært stor verdi ved Harekjæråsen (D), gammel fattig edellauvskog, ikke berøres, da denne ikke er omtalt i detaljplanen for ledningen.

I kommentarene til høringsuttalelsen skriver dere at restriksjonsområdene Stortjern og Harekjæråsen i stor grad vil gå tapt som følge av anleggsarbeid med industritomta ved Longum nord og som følge av vegetasjonsrydding under de nye ledningstraseene. Resterende deler av Harekjæråsen som ligger utenfor ryddegaten er nå tegnet inn i arealbrukskartet som restriksjonsområde for å bevare dette.

NVE konstaterer at det i behandlingen av konsesjonssøknaden er vurdert i notatet bakgrunn for vedtak av 09.02.2024¹⁰ at både Harekjæråsen og Stortjern vil gå tapt som følge av tiltakene. NVE legger til grunn at dere følger opp restriksjonsområdene i arealbrukskartet som dere selv beskriver, og viser ellers til andre vurderinger i dette vedtaket omkring ivaretagelse av vegetasjon.

4.4.3 Kamufleringstiltak og skogrydding

Konsesjonen stiller vilkår knyttet til kamuflering og skogrydding.

Kamuflering er omtalt i konsesjonens punkt 12, der det er stilt følgende krav:

Langs Bøylestadvannet og Herselvannet, samt i skogsområdene mellom Skjulestadlonene og Herselvannet, skal Glitre Nett benytte kamuflerende tiltak for å redusere de visuelle fjernvirkningene av kraftledningene. Endelig områdeavgrensning, farge- og komponentvalg skal legges fram i detaljplanen.

I konsesjonens punkt nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte

kamuflering av master som beskrevet i vilkår 12 og begrenset skogrydding som beskrevet i vilkår 13.

Kamuflering er omtalt i kapittel 4.12. i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde. Dere skriver at det er besluttet å bruke mattede liner og komposittisolatorer som vil bidra til å redusere visuelle virkninger og redusere solrefleks. Dere skriver også at dere skal gjennomføre skånsom hogst på hele strekningen blant annet for å redusere visuelle virkninger. De tre delstrekningene er omtalt særskilt i detaljplanen. Dere vurderer at kamufleringstiltak vil ha liten effekt, og dere konkluderer følgende i detaljplanen om kamufleringstiltak:

- *Det planlegges å benytte mattede liner for hele strekningen, som vil bidra til å redusere refleks slik at linene ikke blir like synlige som ikke-mattede liner under betingelser som skaper solrefleks.*
- *Det planlegges å benytte komposittisolatorer for hele strekningen, som vil bidra til å gi redusert solrefleks.*

¹⁰ NVE ref.: 202119681-81

- *For hele strekningen skal det foregå skånsom hogst, blant annet for å redusere visuelle virkninger. Det vil stilles krav til at førstegangs- og vedlikeholdshogsten sikrer at vegetasjon kan beholdes der det ikke kommer i konflikt med kraftledningen.*

Vi er enig deres vurdering av at bruken av mattede liner og komposittisolatorer vil kunne bidra til å redusere synligheten av ledningene. NVE vurderer videre at skånsom skoghogst også kan bidra til at de visuelle effektene av ledningen reduseres, særlig på lengre avstand. Vi konstaterer at dere skriver dere vil legge NVEs veileder om skogrydding til grunn, og mener denne vil være et godt verktøy for å gjennomføre skånsom skogrydding for å dempe synligheten av ledningen for de spesifikke strekningene omtalt over. Vi vil benytte anledningen til å framheve kapittel 6 i veilederen.

NVE vurderer at detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde tilstrekkelig svarer ut konsesjonens vilkår om kamuflering og begrenset skogrydding.

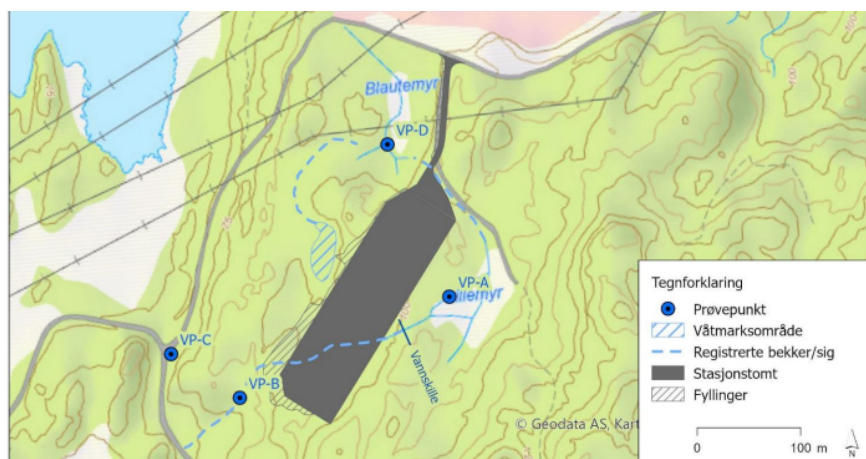
4.5 Hensyn til vassdrag

I konsesjonens vilkår nr. 10 i står det at konsesjonær i detaljplan skal beskrive og drøfte

hvordan Glitre Nett skal unngå å skape barrierer i vassdragene under anleggsperioden og i driftsfasen.

Detaljplanen for Bøylestad KS og detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde omtaler begge hensynet til vassdrag. Detaljplanene omtaler både behov for fjerning av kantvegetasjon og bekkekryssinger.

I arbeidene med byggingen av Bøylestad KS står det i detaljplanens kapittel 4.5. at tiltakene vil berøre vann og vassdrag. Vann og vassdrag vil påvirkes ved at den nye adkomstveien vil krysse en bekk nord for stasjonsområdet, utarbeiding av stasjonstomten med fjellskjæring vil påvirke et bekkeløp som renner gjennom stasjonstomten, og at våtmarksområde vest for stasjonsområdet blir direkte berørt av tomteopparbeidelsen.

Figur 8: Bildet viser registrerte bekker og sig i og nær Bøylestad koblingsstasjon. Bildet er hentet fra Glitre nett sin detaljplan for Bøylestad koblingsstasjon, datert mars 2025.

Detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde omtaler kryssing av vassdrag i kapittel 4.9. og kantvegetasjon i kapittel 4.8. Dere har gjennomført en kartlegging av aktuelle områder hvor det kan være behov for å fjerne kantvegetasjon og utarbeidet en vannhåndteringsplan. Det er lagt føringer for kryssing av vassdrag i detaljplanens kapittel 6.3.2., og det er videre definert

restriksjonsområder for å sikre særskilte tiltak ved utvalgte bekkekryssninger, som fremgår av detaljplankartet.

Statsforvalteren i Agder og fylkeskommunen i Agder har uttalt seg om hensynet til vannmiljø. Statsforvalteren vurderer at det er utarbeidet retningslinjer og rutiner som i stor grad vil sikre at tiltakene ikke vil skade vannmiljøet. Fylkeskommunen mener i sin høringsuttalelse at hensynet til vann er ivaretatt i detaljplanen.

Statsforvalteren påpeker i sin høringsuttalelse at de ikke har mottatt søknad fra dere om tillatelse til å fjerne kantvegetasjon. Statsforvalteren skriver også at det ikke er vassdrag med anadrome laksefisk som blir berørt av anleggsarbeidene, og at det derfor er Agder fylkeskommune som må vurdere om det er forhold i detaljplanen som krever tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

NVE vurderer at planene inneholder føringer og tiltak som kan bidra til å redusere faren for skade på vassdrag, inkludert kantsoner. NVE viser videre til at dere i kommentarene til høringsuttalelsene har svart at de har notert seg innspillene som omhandler vannmiljø, og at de vil sende inn en samlet søknad for alle stedene hvor det vil være behov for inngrep i kantvegetasjon i god tid før anleggsstart. NVE bemerker at detaljplanene ikke beskriver og drøfter i særlig grad hvordan dere skal unngå å skape barrierer i vassdragene under anleggsperioden og i driftsfasen, og at dette vilkåret kunne vært tydeligere svart ut i detaljplanene. For Bøylestad KS registrerer NVE for eksempel at dere i detaljplanen åpner for å benytte klopper/tømmer over bekkekryssinger i kortere perioder (inntil seks måneder). Vi forutsetter at dere ikke danner hindre for ål/fisk dersom dere bruker klopper/tømmer over vassdrag. Vi legger også til grunn at dere sørger for at hogstavfall ikke danner hindringer i vassdragene.

NVE vurderer at planene tilstrekkelig svarer ut vilkåret i konsesjonen gjennom de tiltakene som er foreslått for å hensynta vannmiljø.

4.6 Forurensning og syredannende bergarter

I konsesjonens post nr. 10 om detaljplan er det satt vilkår om at konsesjonær i detaljplanen for Bøylestad KS skal beskrive og drøfte:

hvordan Glitre Nett følger opp tiltaksplanen for håndtering av syredannende bergarter i tiltaksområdet til nye Bøylestad koblingsstasjon, og hvilke tiltak som iverksettes for å hindre avrenning fra massene.

Dere har i detaljplanens kapittel 4.3 beskrevet oppfølgingen av tiltaksplanen. Dere skriver at Froland kommune har godkjent tiltaksplanen, og at denne inngår som en del av detaljplanen. Tiltaksplanen er vedlagt detaljplanen, og inneholder blant annet krav og føringer for hvordan anleggsarbeidene skal foregå ved inngrep i syredannende berggrunn. Videre har dere i kapittel 6.4.3 beskrevet krav og føringer til grunnarbeidet på stasjonstomta. Vannhåndtering og- overvåkning er beskrevet i kapittel 6.5.

NVE mener det må være tydelig hvilke tiltak som faktisk skal iverksettes for å hindre avrenning fra massene. NVE støtter seg derfor til deres vurdering om at det må lages en plan for vannhåndtering og -overvåkning som føles opp i sammenheng med godkjent tiltaksplan og utslippstillatelse.

NVE minner om at håndtering av syredannende bergarter, tiltak for å hindre avrenning og overvåkning av avrenning fra stasjonsområdet er tema som vi vurderer er naturlig at dere også

følger opp som en del av internkontrollsystemet (IK-energi) for Bøylestad koblingsstasjon både ved bygging og i driften av anlegget.

Statsforvalteren i Agder skriver i høringsuttalelsen at de mener det bør gjøres en geofaglig vurdering som dokumenterer risikoen for om tiltakene langs 132 kV-ledningen berører syredannende bergarter.

Dere skriver i deres kommentar til uttalelsen at anleggsarbeidene i ledningstraseen vil være såpass begrenset at dere ikke har vurdert risikoen knyttet til syredannede bergarter ved bygging av ledningen. Dere skriver i kommentarene til høringsuttalelsene at det lokalt imidlertid kan være behov for å pigge, sprengne i berg eller slisseboring i fjell for montering av mastene, men i begrenset omfang.

NVE mener det ikke er utelukket at dere kan støte på syredannende bergarter i forbindelse med anleggsarbeidet med ledningen, og at arbeidet kan utløse behov til tiltak for å forhindre forurensning og avrenning. Vi vil derfor stille som vilkår for godkjenningen av detaljplan at dere skal etablere rutiner for varslings av relevant myndighet dersom dere støter på syredannede bergarter under byggingen av ledningen, slik at tiltak for å hindre avrenning og forurensning blir iverksatt.

4.7 Friluftsliv

I konsesjonens post nr. 10 om detaljplan er det satt vilkår om at konsesjonær i detaljplanen skal beskrive og drøfte

hvordan hensynet til friluftslivsinteresser ivaretas i forbindelse med anleggsarbeidet. Spesielt omleggingen av løypa som krysser nye Bøylestad koblingsstasjon skal beskrives.

Dere omtaler hensynet til friluftsliv i kapittel 4.13 og 6.7. i detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde, og i kapittel 4.4. og 6.7. i detaljplanen for Bøylestad KS. Detaljplanene beskriver at det skal sørges for trygg ferdsel forbi anleggsplasser for Bøylestad KS og riggområder for turgåere til Eikelandsknatten etter at grunnarbeidsfasen er avsluttet. Det står videre at dere vil sette opp informasjonsskilt med kart som viser ferdselsrestriksjoner og alternative turstier i området. Utførende entreprenør vil sikre anleggsplassen. For ledningstraseen skal entreprenør før bygging skaffe seg en oversikt over stier og tråkk for å kunne ivareta friluftslivsinteresser under bygging av anlegget.

Skilting om alternative traseer for stier og løyper som krysser anleggsområdet under og etter anleggsarbeidet, vil etter NVEs vurdering bidra til å kunne utøve friluftsliv i området selv om det foregår anleggsaktivitet. NVE mener detaljplanene oppfyller vilkåret om å ivareta friluftslivsinteresser i forbindelse med anleggsarbeidet.

4.8 Naturfare

I konsesjonens post nr. 10 om detaljplan er det satt vilkår om at konsesjonær i detaljplanen skal beskrive og drøfte

hvordan anleggene skal bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot kvikkleireskred.

I kapittel 4.15 for detaljplan for 132 kV Bøylestad-Eyde oppgir dere at både Bøylestad KS og 132 kV Bøylestad-Eyde er undersøkt for risiko forbundet med kvikkleire. Konklusjon fra den geotekniske vurderingen er at det ikke er fare for kvikkleireskred på disse mastepunktene. For Bøylestad KS

skriver dere at stasjonstomten ligger over marin grense, og består av fjell i dagen og tynne morenemasser. Det er ikke registrert aktsomhetsområder for flom eller skredd på stasjonstomt.

I tillegg er det i NVEs bakgrunn for vedtak av 09.02.2024¹¹ oppgitt at *vurdering av flomfare for hvert mastepunkt skal forelegges for NVE som en del av detaljplanen. Denne må godkjennes av NVE før byggingen kan starte.*

Når det gjelder 132 kV Bøylestad-Eyde, har dere utført vurdering av flomfare for mastepunktene. Det ble registrert fire mastepunkter som ligger innenfor aktsomhetsområdet for flom, og disse ble vurdert videre. Oppsummert vurderer dere at mast B2, M2 og 244 ikke vurderes utsatt for vesentlig flomrisiko, og at mast A2 ligger i et område med liten risiko for utvasking ved flom og økt vannstand, og at grunnforhold og risiko for økt vannstand vil hensyntas i prosjekteringen av fundamentene.

Etter NVEs vurdering har dere oppfylt vilkåret og vurdert hvordan anleggene skal bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot kvikkleireskred. Vi konstaterer at dere har lagt frem en vurdering av flomfaren for hvert mastepunkt for 132 kV ledningen mellom Bøylestad-Eyde. NVE mener vurderingen kan godkjennes.

NVE minner om at når riggplasser og veier opparbeides, er det viktig å treffe nødvendige tiltak slik at de hydrologiske forholdene ovenfor og nedenfor inngrepet ikke blir endret. Vi forutsetter at dere følger «Normaler for landbruksveier» når stikkrenner, grøfter mv. blir etablert.

4.9 Kulturminner

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om at dere skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før detaljplanen blir godkjent. Det er i tillegg stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte:

hvordan hensynet til kulturminner ivaretas i forbindelse med anleggsarbeidet. Dette gjelder spesielt Sørlandsveien og kullmilen ved Butjern.

I detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde blir kulturminner omtalt i kapittel 4.2. og 6.2. I detaljplanen for Bøylestad KS står det om kulturminner i kapittel 4.6.

NVE vurderer at detaljplanene oppfyller konsesjonens vilkår om kulturminner.

4.10 Rideskolen

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt vilkår om at detaljplanen spesielt skal beskrive og drøfte:

hvordan rideskolen skal hensyntas under anleggsperioden. Planen skal utarbeides i dialog med Siring stall.

Detaljplanvilkåret er kun relevant for detaljplanen for 132 kV Bøylestad-Eyde. I detaljplanens kapittel 2.3. står det at dere har hatt dialog med Siring stall, og som følge av dette har etablert et restriksjonsområde i detaljplanen. Restriksjonene er definert i kapittel 6.2. og vises i detaljplankartet.

¹¹ NVE ref: 202119681-81

Arendal kommune har bemerket at restriksjonene for å hensynta Siring stall også bør gjelde helgedager, og at dette må avklares med rideskolen. NVE konstaterer at restriksjonene er oppdatert i detaljplanen til også å gjelde helge- og helligdager.

NVE vurderer at detaljplanen svarer ut vilkåret om å hensynta rideskolen.